

Från NAG till RAG till LAG. Från nationellt perspektiv till riktlinjer i vardagen

Marcelo Rivano Fischer, Psykolog, Smärtrehabilitering, Skånes Universitetssjukhus, Lund
Inger Landgren, Specialistläkare i allmänmedicin, Gripens Hälsocentral i Oskarshamn

Smärtforum 2022
Linköping

Hur kom vi till denna stunden?
en fråga för historiker?
eller för nördar?
... och hur viktigt är det egentligen?

Det var en gång...

En grupp eldsjälar från Skåne, Västra och Östra Sverige som mötes i Frösunda 1995, och kom man fram till att det behövdes ett **informellt nätverk** för kunskaps och erfarenhetsutbyte inom smärtområdet. 1996 i Ronneby, lades grunden för ett nätverk, Smärtforum, som skulle fungera som en **paraply organisation** med samarbete med olika yrkesgruppsorganisationer som arbetar med smärtbehandling Sverige.

1997 i Nynässand bildades **Smärtforum** och sedan dess blev ett nationellt möte varje år.

2003 börjar Smärtforum att anpassa sina stadgar för att bli **medlem i IASP**.

2005 i Borås börjar **nyblivna doktorer** att presentera sina vetenskapliga arbete

I 2008 årsmöte i Uppsala, startar Svenskt Smärtforum ett **samarbete med SASP** för att underlätta bildandet av en Svensk Chapter inom IASP.

I mötet i Umeå 2010 informerades att Svenskt Smärtforum blev Sveriges **representant i IASP**.

2011 publiceras en debatt artikel om **behovet att skapa** en nationell smärtplan.

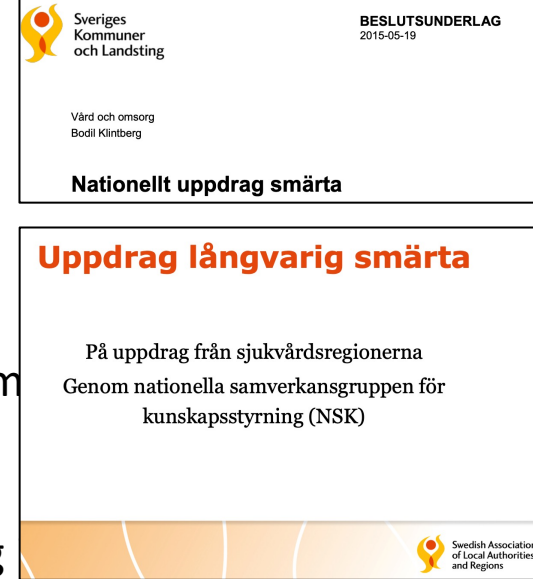
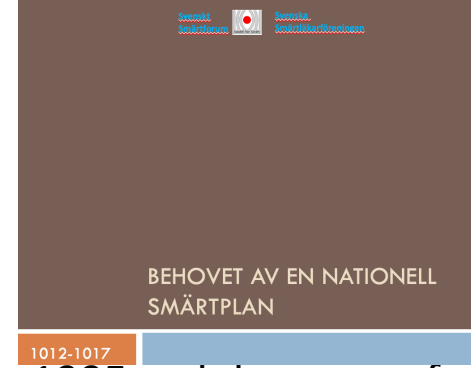
I mötet i Lund 2012 presenteras förslaget till en **nationell smärtplan**.

2015 föreslår SKL att skapa ett **nationellt uppdrag** inom smärtområdet.

Uppdraget ges **2016**.

Expertgruppen bildades och lämnade sin rapport och rekommendationer samma år:

De anser att det finns behov av och fördelar med ett nationellt programråd för långvarig smärta.

a long and winding road

härifrån

hit

och längre fram

Under våren 2019 bildades NAG smärta utifrån rekommendationer från NPO. Uppdraget från NPO Nervsystemets sjukdomar: att verka inom ramen för rekommendationerna.

Första möte

Prioriterade områdena NAG Smärta (okt 2019):

- 1) Få i uppdrag att skapa nationella riktlinjer i form av personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp avseende långvarig (kronisk) smärta.
- 2) Att verka för att smärtvården nivåstruktureras, enligt förslag från rapporten "Nationellt uppdrag: Smärta" 2016.
- 3) Att verka för utbildning och kompetenshöjning på olika nivåer, i alla regioner.
- 4) Att ge förslag och verka för förbättringar i kommunikation och samarbete mellan vårdnivåer, enligt återkoppling från både professionen och patientorganisationer från rapporten "Nationellt uppdrag: Smärta" 2016.

Under våren 2019 bildades NAG smärta utifrån rekommendationer från Uppdraget från NPO Nervsystemets sjukdomar: att verka inom ramarna för rekommendationerna

Första möte

Prioriterade områdena NAG Smärta (okt 2019):

- 1) Få i uppdrag att skapa nationella riktlinjer i form av personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp avseende långvarig (kronisk) smärta.
- 2) Att verka för att smärtvården nivåstruktureras, enligt förslag från rapporten "Nationellt uppdrag: Smärta" 2016.
- 3) Att verka för utbildning och kompetenshöjning på olika nivåer, i alla regioner.
- 4) Att ge förslag och verka för förbättringar i kommunikation och samarbete mellan vårdnivåer, enligt återkoppling från både professionen och patientorganisationer från rapporten "Nationellt uppdrag: Smärta" 2016.

Programområdena:
 NPO (nationellt)
 RPO (sjukvårdsregion)
 LPO (region)

Arbetsgrupperna:
 NAG (nationellt)
 RAG (sjukvårdsregion)
 LAG (region)

NAG smärta
 På uppdrag av NPO
 sjukdomar i
 nervsystemet

Namn	Akademisk titel	Yrkestitel/patientföreträdare	Organisation/tjänsteställe	Ort, kommun eller region	Övrig roll i arbetsgruppen
Marcelo Rivano Fischer	Docent	Psykolog	Skånes universitetssjukvård	Södra sjukvårdsregionen	Ordförande NAG smärta
Gunilla Stenberg	Docent	Fysioterapeut	Umeå Universitet, Robertsfors Hälsocentral	Norra sjukvårdsregionen	Ledamot NAG smärta
Pernilla Åsenlöf	Professor	Fysioterapeut	Uppsala universitet	Sjukvårdsregion Mellansverige	Ledamot NAG smärta
Britt-Marie Stålnacke	Professor	Läkare, specialist i rehabiliteringsmedicin, smärttändring	Umeå Universitet, NHHC, Norrlands universitetssjukhus	Norra sjukvårdsregionen	Ledamot NAG smärta
Gunilla Brodda Jansen	Docent	Läkare, specialist i rehabiliteringsmedicin, smärttändring	Karolinska Institutet	Sjukvårdsregion Stockholm-Gotland	Ledamot NAG smärta
Monika Löfgren	Docent	Fysioterapeut	Danderyds sjukhus	Sjukvårdsregion Stockholm-Gotland	Ledamot NAG smärta
Olaf Gräbel		Läkare, specialist i anestesi – och intensivvårdsmedicin, smärttändring	Sahlgrenska Universitetssjukhuset	Västra sjukvårdsregionen	Ledamot NAG smärta
Edvard Smith		Läkare, specialist i psykiatri	Psykiatrisk öppenvård, Karlstad	Sjukvårdsregion Mellansverige	Ledamot NAG smärta
Louise Samson		Läkare, specialist i allmänmedicin	Sahlgrenska Universitetssjukhuset	Västra sjukvårdsregionen	Ledamot NAG smärta
Mathilda Björk	Professor	Arbetssterapeut	Linköpings Universitet	Sydöstra sjukvårdsregionen	Ledamot NAG smärta
Inger Landgren		Läkare, specialist i allmänmedicin	Gripens vårdcentral, Oskarshamn	Sydöstra sjukvårdsregionen	Ledamot NAG smärta
Anne Söderlund Schaller	Med Dr	Specialistsjuksköterska	Linköpings Universitet, Universitetssjukhuset Linköping	Sydöstra sjukvårdsregionen	Ledamot NAG smärta
Katharina Jansson		Sjuksköterska, nationell patientföreträdare	Personskadeförbundet RTP, styrelseledamot		Ledamot NAG smärta
Gunilla Göran		Nationell Patientföreträdare European Network of fibromyalgia Associations	Reumatikerförbundet, styrelseledamot		Ledamot NAG smärta
Anna Lagerkvist		Medicinsk sekreterare	Skånes universitetssjukvård	Södra sjukvårdsregionen	Processledare

fyra bilder om sammanhang

Sammanhållet system för kunskapsstyrning – ett lärande system

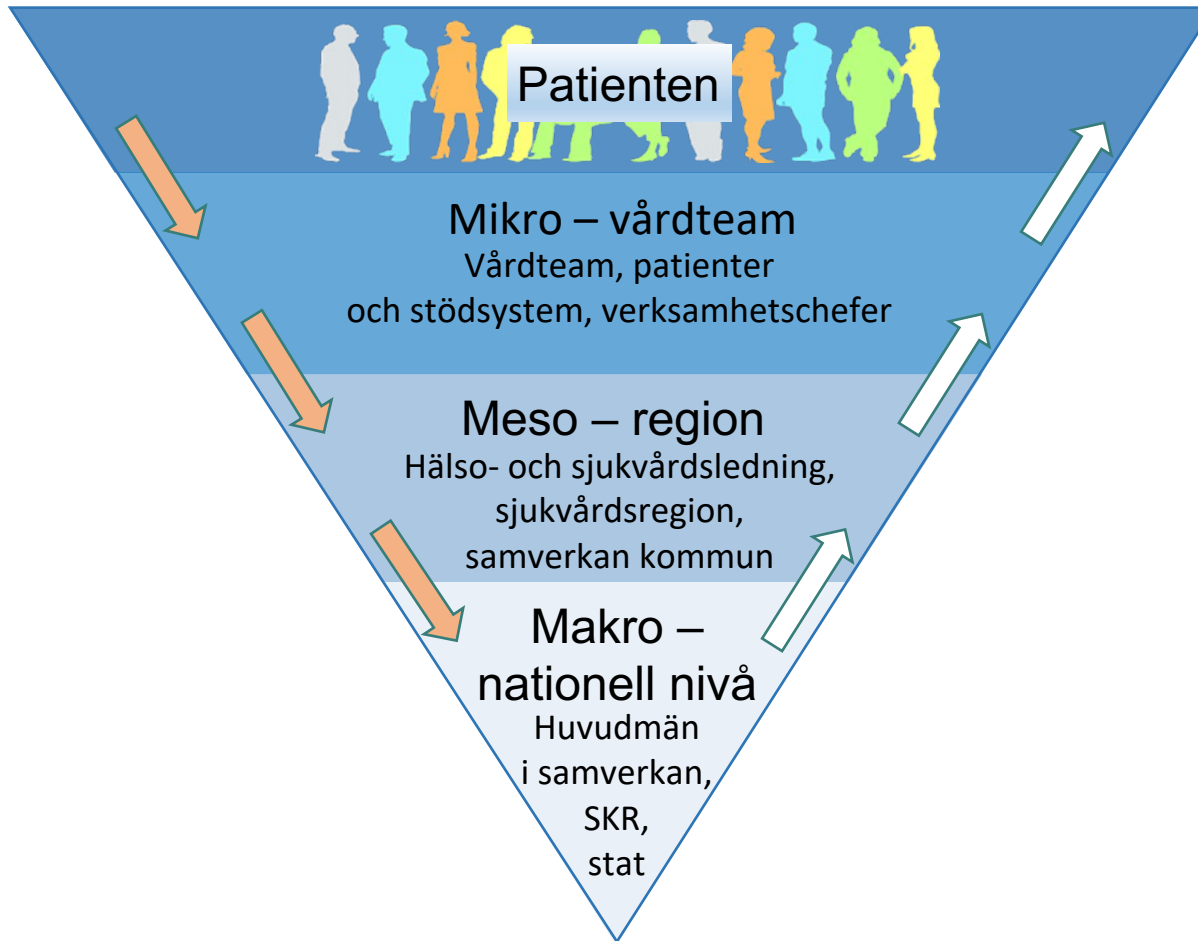

Regionernas beslut i korthet

Beslut att:

- Arbeta utifrån den gemensamma visionen
- Samarbeta inom den gemensamma strukturen för kunskapsstyrning
- Anpassa sin regionala och lokala kunskapsorganisation till den nationella programområdes- och samverkansstrukturen
- Långsiktigt säkra en regional och lokal kunskapsorganisation
- Avsätta resurser regionalt
 - värdskap för programområden, ordförandeskap, processledare
 - experter i nationella programområden (NPO), nationella arbetsgrupper (NAG) och nationella samverkansgrupper (NSG)

Samspel för kunskapsstyrning

- Utgå ifrån patienternas behov
- Utgå från bästa tillgängliga kunskap
- Analysera patientrelaterade resultat
- Jobba med ständiga förbättringar och innovation
- Efterfråga stöd vid behov
- Sprida goda erfarenheter vidare

- Säkra verksamhetens tillgång till patientrelaterade resultat
- Kvalitetsdialog utifrån patientrelaterade resultat
- Lättillgängliga kunskapsstöd och stöd för implementering
- Struktur och stöd för förbättringsarbete och innovation
- Stöd till verksamheternas ledningar att leda för bättre patientresultat
- Stöd för samverkan och erfarenhetsutbyte

- Gemensam infrastruktur för kliniskt kunskapsstöd
- Samverkan i arbetet med indikatorer, uppföljning, jämförelser och analys
- Samverka kring gemensamma utvecklingsområden
- Stöd för samverkan och erfarenhetsutbyte

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Sjukvårdsregionalt värdskap för nationella programområden

NAG smärta

NATIONELLA PROGRAMOMRÅDEN

- ▶ Akut vård
- ▶ Barn och ungdomars hälsa
- ▶ Cancersjukdomar (utgörs av RCC i samverkan) Vilande värdskap Norra
- ▶ Endokrina sjukdomar
- ▶ Hjärt- och kärlsjukdomar
- ▶ Hud- och könssjukdomar
- ▶ Infektionssjukdomar
- ▶ Kvinnosjukdomar och förlossning
- ▶ Kirurgi och plastikkirurgi
- ▶ Levnadsvanor
- ▶ Lung- och allergisjukdomar
- ▶ Nervsystemets sjukdomar
- ▶ Njur- och urinvägssjukdomar
- ▶ Mag- och tarmsjukdomar
- ▶ Medicinsk diagnostik
- ▶ Perioperativ vård, intensivvård och transplantation
- ▶ Psykisk hälsa
- ▶ Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin
- ▶ Reumatiska sjukdomar
- ▶ Rörelseorganens sjukdomar
- ▶ Sällsynta sjukdomar
- ▶ Tandvård
- ▶ Äldres hälsa
- ▶ Ögonsjukdomar
- ▶ Öron-, näsa- och halssjukdomar
- ▶ Nationella primärvårdsrådet

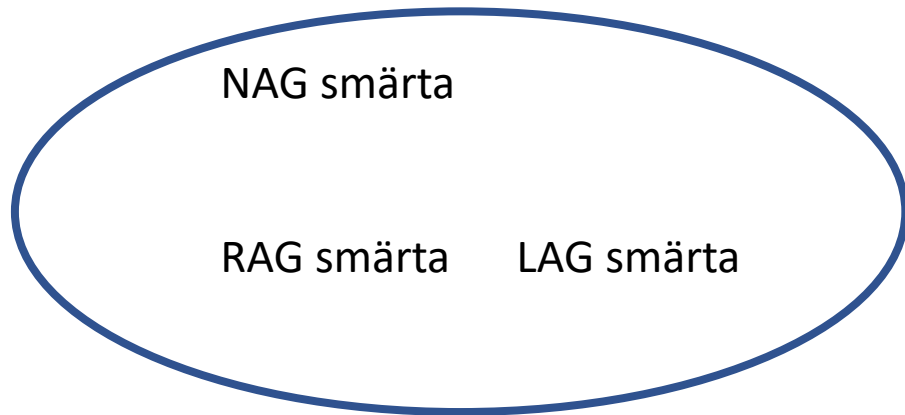
Regionala värdskap

- ▶ Norra
- ▶ Stockholm-Gotland
- ▶ Sydöstra
- ▶ Södra
- ▶ Mellansverige
- ▶ Västra
- ▶ SKR/Vilande värdskap

<https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/omkunskapsstyrning.44726.html>

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Implementering PSFV långvarig smärta

GAP analyser
anpassningar
nya satsningar
samarbete

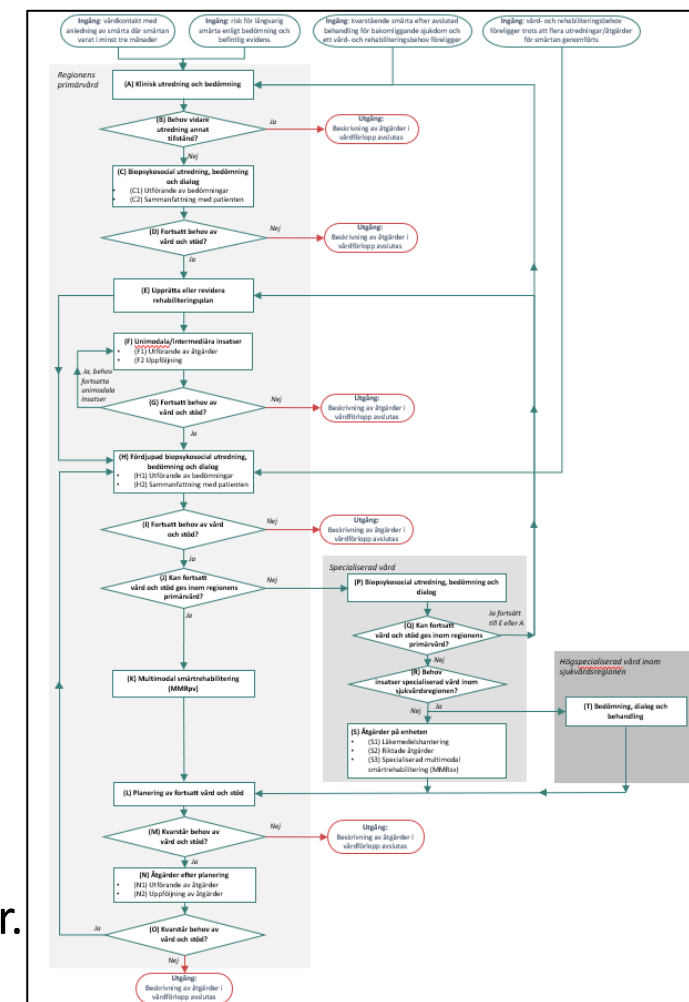
... och sedan, frågar ansvariga

Prioriterade områdena NAG Smärta (okt 2019):

- 1) Få i uppdrag att skapa nationella riktlinjer i form av personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp avseende långvarig (kronisk) smärta.
- 2) Att verka för att smärtvården nivåstruktureras, enligt förslag från rapporten "Nationellt uppdrag: Smärta" 2016.
- 3) Att verka för utbildning och kompetenshöjning på olika nivåer, i alla regioner.
- 4) Att ge förslag och verka för förbättringar i kommunikation och samarbete mellan vårdnivåer, enligt återkoppling från både professionen och patientorganisationer från rapporten "Nationellt uppdrag: Smärta" 2016.

Prioriterade områdena NAG Smärta (okt 2019):

- 1) Få i uppdrag att skapa nationella riktlinjer i form av personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp avseende långvarig (kronisk) smärta.
- 2) Att verka för att **smärtvården nivåstruktureras**, enligt förslag från rapporten "Nationellt uppdrag: Smärta" 2016.
- 3) Att verka för **utbildning och kompetenshöjning** på olika nivåer, i alla regioner.
- 4) Att ge förslag och verka för **förbättringar i kommunikation och samarbete mellan vårdnivåer**, enligt återkoppling från både professionen och patientorganisationer från rapporten "Nationellt uppdrag: Smärta" 2016.

att göra

Digitalisering, vad och hur mycket? utmaningar och tillämpning

Anpassning till lokala förutsättningar, till nya patientgrupper, till ökat kliniskt komplexitet

Samarbete register, forskning, tillämpa evidens, andra expertgrupper

Goda exempel

Stöd på plats

Utveckla kommunikationen LAG, RAG, NAG (båda håll)

Avveckla och utveckla

Och Inger tar över nu